

תפלת שחרית-Tefila 101

2-עשרת הדברות And קריאת שמע The Relationship Between Lesson 39

Source 1

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת ברכות פרק א-דרב מתנא ור' שמואל בר נחמן תרוויהון אמרי בדין היה שיהיו קורין עשרת הדברות בכל יום. ומפני מה אין קורין אותן? מפני טענות (נ"א-טינת) המינין שלא יהו אומרים אלו לבדן ניתנו לו למשה בסיני.

Translation: R. Masna and R. Shmuel son of Nachman both said: it would be appropriate to recite the Ten Commandments as part of Tefilas Shacharis each day. Why do we not do so? Because of the claims of the apostates who allege that only the Ten Commandments were given by G-d to Moshe Rabbeinu at Mount Sinai.

Source 2

Ephraim E. Urbach-The Place Of The Ten Commandments In Ritual And Prayer in The Ten Commandments As Reflected In Tradition And Literature Throughout The Ages, edited by Ben Zion Segal, Magnes Press, 1985, pp. 138-139.

אין בידינו לקבוע אם המינים, שדגלו בעשרת הדיברות כהתגלות כלעדית היוו כת מסוימת. אבל יש מקום לשער, שהם בני דורם של ר' מתנה ור' שמואל בר נחמני ושגללם נאלצו החכמים לבטל את המנהג לומר את עשרת הדיברות בכל יום, בתפילות של שחרית. העמדת ההתגלות על השמעת עשרת הדיברות בלבד היה בה כדי לערער את היסודות של מצוות התורה ואף של מצוות מילה. ואמנם, לשיטתם של אלה, היו ששאלו – ובוודאי לא רק גרים – "וכי מאחר שחכב

Translation: It is not within our ability to determine definitively if the Minim who espoused that the Ten Commandments were the exclusive directives that were issued by G-d at Mount Sinai comprised a specific group. However, there is room to suggest that they existed during the era of R. Masna and R. Shmuel Bar Nachmani and because of them, our Sages were forced to abolish the practice of reciting the Ten Commandments each day during the Shacharis prayer service. The position that only the Ten Commandments were presented by G-d at Mount Sinai was powerful enough to shake up the foundation of the Mitzvos of the Torah including the Mitzvah of Bris Milah. In fact, following the line of thinking of that group there were those who asked-and certainly not just converts-

Source 3

הקב"ה את המילה למה לא נתנה בעשרת הדברות? ⁴¹ לשאלה זו אין מקור קדום בנצרות. בלוקס א, נט; ב, כא, מדובר על תובת המילה ללא כל הסתייגות ובבשורת ז, כב, מפורש שהמילה ניתנה ע"י משה וכי היא דוחה את השבת. ⁴² כל ראשי הכיתות היהודיות-נוצריות הדגישו את העובדה, שישו בעצמו נימול, כמובא בטענותיהם נגד פולוס. ⁴³ אכל גם הוא וגם בעל אגרת בר נבא לא דרשו לבטל את מילת הבשר מחמת אי-הזכרתה בעשרת הדיברות.

Translation: since G-d held the Mitzvah of Bris Milah to be dear why was that Mitzvah not included in the Ten Commandments? This question is not found in early Christian theology. In Luke 1, 59; 2, 21, there is talk, without any hesitation, of the importance of the obligation to be circumcised and in the Gospels 7, 22, we find an explicit statement that the Mitzvah of circumcision was presented by Moshe and that the obligation to perform circumcision overrides the laws of Shabbos. All the heads of the Christian-Jews emphasized the fact that Jesus himself was circumcised as is cited in their dispute with Pholus. Yet, neither

תפלת שחרית-101 Tefila

he nor the author of the letter Bar Nabbah advocated for the abolition of circumcision because that obligation was not included in the Ten Commandments.

Source 4

ילקוט שמעוני תורה פרשת קרח רמז תשנב-ויקהלו על משה ועל אהרן [טז, ג], שהקהילו עליהם קהלות ואמרו בואו ונודיע לכם מעשיו של בן עמרם, כי כל העדה כלם קדושים וכי אתם לבדכם קדושים והלא כלנו נתקדשנו בסיני שנאמר לך אל העם וקדשתם, וכשנתנו לנו עשרת הדברות כל אחד ואחד ממנו היה יונק מהר סיני ולא נתן לנו אלא עשרת הדברות ולא שם חלה ולא שם תרומה ומעשרות ולא שם ציצית שמענו אלא מעצמך אתה אומר כדי לעשות שררה לעצמך ולעשות כבוד לאהרן אחיך.

Translation: And they ganged up on Moshe-Korach and his followers gathered the nation and told them: come and hear what son of Amrom (Moshe Rabbeinu) has done. Our entire nation is holy-why do you think that only you are holy? Did we all not become sanctified at Mount Sinai as it is written: go to the nation and have them sanctify themselves. And when G-d presented the Ten Commandments each one of us became spiritually nourished. And G-d presented us with only the Ten Commandments and not the Mitzvah of Challa, and not the Mitzvos of Teruma and Maaser and not the Mitzvah of Tzitzis did we hear. Instead, you on your own created those Mitzvos in order to take for yourself the leadership of the Jewish People and provide a place of honor for your brother Aharon.

Source 5

תפילה ומנהגי תפילה ארץ ישראלים בתקופת הגניזה מאת עזרא פליישר דף 261

[קה] - - - ונעים לשמך לזמר ומעולם עד עולם אתה אלי¹³

ב'רנך' א'תה' יי מהולל ה[תשבחות]

ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם שמע ישראל את החקים¹⁴ ואת המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום, ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם. יי אלהינו כרת עמנו ברית בחרב. לא את אבותינו כרת יי את הברית הזאת כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים. פנים בפנים דבר יי עמכם בהר מתוך האש. אנכי עומד בין יי וכיניכם בעת ההיא להגיד לכם את דבר יי כי יראתם מפני האש ולא עליהם בהר לאמר (דב' ה:א-ה)

אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית העבדים (כל הדיברות ברצף, מרב' ה:ו עד) וכל אשר לרעך (דב' ה:יח)

את הדברים האלה דבר יי אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לוחות אבנים ויתנם אלי (שם:יט)

תם (אחר כך)

וישע יי ביום ההוא א'ת' יש'ראל' כולה

מיד אחר כך כתוב 'ידצר', ובהמשך מועתק נוסח מפרייט למחצה של הכרכות שמסביב לקריאת שמע.¹⁵

[קט] ... הודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו ואמרו הושיענו אלהי ישענו וקבצנו] והצילנו מן הגוים להודות לשם קדשך להשתבח בתהליךך [ברוך] יי אלהי ישראל ועד העולם ועד העולם ויאמרו כל העם אמן והלל ליי

ברוך יי אל-הי ישראל- כל

יאמר המשורר⁴¹

ברכו את יי המבורך לעולם ועד⁴²

יען הקהל

ברוך יי המבורך לעולם ועד

יאמר המשורר וכל העם

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו ברוך אתה יי נתן התורה

וידבר יי אל משה לאמר צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי (וכר' כל פרשת התמיד עד) כמנחת הבקר וכנסכו תעשה אשה ריח ניחח ליי (במ' כח-א-ח)

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים ושני עשורונים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה (שם: ט-י)

יעמד המשורר והקהל ויאמר בקול רם

ויקרא משה אל כל ישראל

יענו כל העם

ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם שמע ישראל את החקים ואת המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום ולמדתם אתם

ושמר-חם לעשותם: יי אלהינו כרת עמנו ברית בחרב: לא את אבותינו כרת יי את הברית הזאת כי אתנו אנחנו אלה פה כולנו חיים: פנים בפנים דבר יי עמכם בהר מתוך האש: אנכי עמד בין יי וביניכם בעת ההיא להגיד לכם את דבר יי כי יראתם מפני האש ולא עליתם בהר לאמור (דב' ה-א-ה)

אנכי יי אלהיך (וכר': כל הדיברות עד)

וכל אשר לרעך (דב' ה-ז-ח)

את הדברים האלה דבר יי אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול, ויכתבם על שני לוחות אבנים (ויכתבם על שני לוחות אבנים) ויתנם אלי (ה-ט)

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך, ולא רחוקה היא: לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמיענו אתה ונעשנה ולא מעבר לים היא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו וישמיענו אתה ונעשנה: כי קרוב אליך הדבר מאד בפך וכלבבך לעשותו (דב' ל-יא-יד)

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב (דב' לג-ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל (ד-מד)

אחר כך באים 'נשמת כל חי' ושירת הים, כפי שעוד נראה להלן. עשרת הדיברות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה פרק ג-ר' יונתן ספרא דגופתה נחת להבא חמא לבר אבונא ספרא קרי שירת הבאר ומברך לפניו ולאחריה א"ל ועבדין כן א"ל ואדיין את לזו כל השירות טעונות ברכה לפניו ולאחריהן יאשיתאל לר' סימון אמר ליי ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריה אלא שירת הים ועשרת הדברות וקללות שבתורת כהנים וקללות שבמשנה תורה א"ר אבהו אני לא שמעתי נראין דברים בעשרת הדברות ר' יוסה בי רבי בון תמנתי פסוקא אחריא דמשנה תורה טעונין ברכה לפניו ולאחריה בלא כך אין הפותח והחותם בתורה מברך לפניו ולאחריה לכן צריכה ראש חודש שחל להיות בשבת

Translation: R. Yonason, the school teacher from Guftah came down to Eretz Yisroel and he saw Bar Avuna, the school teacher, read the "Song Of The Well" and recite a Bracha before it and after it. R. Yonason said to him: Do we do this? Did the Mishna not state that only the first and the last readers recite a Bracha? R. Avuna replied to him: Do you still learn that law even in this case? Why, it is well known that all the songs of the Torah require that we recite a Bracha before and after them. This question was asked of R. Simone. R. Simone answered in the name of R. Yehoshua ben Levi: You have no passage that requires its own Brachos before it or after it except for the Song of The Sea, the Ten Commandments and the curses in Va'Yikra and the curses in Devarim. The "Song Of The Well" however, does not

תפלת שחרית-101 Tefila

require its own Brachos. R. Abahu said: I did not hear the statement of R. Yeboshua ben Levi but his words appear correct with regard to the Ten Commandments. R. Yossi the son of R. Bun said: the last eight verses of Devarim require that we recite Brachos before and after them. Even without this teaching we know that a Bracha is required at the end because we have a rule that the one who commences the Torah reading and the one who ends the Torah reading recite a Bracha both before and after? It is necessary in the following instance; i.e. when Rosh Chodesh falls on that Shabbos. The one who finishes the last eight verses of Devarim has to make a Bracha both before and after and so does the one who reads the Maftir for Rosh Chodesh.

Source 8

סדר מנהג קורפו לכל השנה

Location: The National Library of France, Paris, France Ms. hebr. 606

Date: מאה י"ג-י"ד

NLI Film no.:

F 11491, MSS-D 9428

System no.: 000129517

Web Address:

http://web.nli.org.il/sites/NLI/English/digitallibrary/pages/viewer.aspx?&presentorid=MANUSCRIPTS&docid=PNX_MANUSCRIPTS000129517-1#|FL47839636

